

ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ 1942-1945

<i>Πρόεδρος:</i>	Στίλπων Κυριακίδης
<i>Αντιπρόεδρος:</i>	Δημήτριος Χατζόπουλος
<i>Γεν. Γραμματέας:</i>	Αλέξανδρος Λέτσας
<i>Ταμίας:</i>	Ιωάννης Βασδραβέλλης
<i>Έφορος Βιβλιοθήκης:</i>	Χριστόφορος Νάλτσας
<i>Σύμβουλοι:</i>	Χαράλαμπος Λέκας Εμμανουήλ Βαλαγιάννης Αντώνιος Σιγάλας Λουκάς Παπαναστασίου

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ 2006-2009

<i>Πρόεδρος:</i>	Νικόλαος Μέρτζος
<i>Αντιπρόεδρος:</i>	Χαράλαμπος Παπαστάθης
<i>Γεν. Γραμματέας:</i>	Τερέζα Πεντζοπούλου-Βαλαλά
<i>Ταμίας:</i>	Θεόδωρος Δαρδαβέσης
<i>Έφορος Βιβλιοθήκης:</i>	Ιωάννης Κολιόπουλος
<i>Σύμβουλοι:</i>	Κωνσταντίνος Βαβούσκος Βασίλειος Πάππας Αθανάσιος Καραθανάσης Χαράλαμπος Νάσλας

2

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

2

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΘΑΝ. ΧΡΥΣΟΧΟΟΥ

ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΣ Β' ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΝΑΟΥΜ ΜΠΑΜΠΑΤΑΚΑΣ
ΕΚ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

Β' ΕΚΔΟΣΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2007

ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ἡ Κουτσοβλαχική γλῶσσα. Κατὰ τὸν ΙΑ΄ αἰῶνα τὸ Βυζαντινὸ Κράτος ἀπασχολήθηκε μὲ τὸ ζήτημα τῶν ξενοφώνων πληθυσμῶν, ποὺ κατοικοῦσαν σὲ ὀ-

ρεινὰ μέρη τῆς Ἡπείρου, τῆς Θεσσαλίας, τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἀλβανίας ἢ καὶ πιὸ πάνω ἀκόμη. Στὰ μέρη αὐτὰ ὑπῆρχον διάφορες περιοχές, ὅπου οἱ κάτοικοι μιλοῦσαν μιὰ παρεφθαρμένη Λατινικὴ διάλεκτο, ποὺ μοιάζει κάπως μὲ τὴ ρουμανικὴ γλῶσσα καθὼς διαμορφώθηκε στὴ Δακοβλαχία. Οἱ Βυζαντινοὶ φαίνεται πὼς δὲν ἐξέτασαν σοβαρὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ γι'αὐτὸ δὲν μᾶς ἄφησαν καμμιά ἱστορικὴ πληροφορία, ποὺ νὰ μᾶς ἐξηγῆ πὼς προήλθε καὶ δημιουργήθηκε ἡ γλωσσικὴ αὐτὴ διάλεκτος, ποὺ μιλήθηκε ἀπὸ τὴ μικρὰ αὐτὴ μειονότητα τῶν κατοίκων μερικῶν ὄρεινῶν χωρίων, ὠρισμένων περιοχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους. Μερικοὶ συγγραφεῖς ἐξέφεραν γνώμες ἀόριστες καὶ ἀσαφεῖς, στίς ὁποῖες προσπαθοῦν νὰ ἐξηγήσουν τὴν καταγωγὴν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ποὺ μιλοῦν αὐτὸ τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα. Οἱ γνώμες αὐτές ὅλες δὲν στηρίζονται σὲ ἀποδείξεις ἱστορικές.

Μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου καὶ ὅταν οἱ Τούρκοι κατάκτησαν τὴ Χερσόνησο τοῦ Αἴμου, πολλοὶ Ἕλληνες διωρίστηκαν Ἡγεμόνες στὴ Μολδαυῖα καὶ Βλαχία. Αὐτὸ τὸ γεγονός ἐγίνε αἰτία νὰ ἔλθουν οἱ Ἕλληνες σὲ στενώτερη ἐπαφὴ μὲ τοὺς πληθυσμούς, ποὺ ζοῦσαν στίς Ἡγεμονίες αὐτές, οἱ ὁποῖοι ὠνομάσθησαν μὲ τὸ κοινὸ ὄνομα Βλάχοι καὶ ἡ γλῶσσά τους Βλαχικὴ ἢ τὰ Βλάχικα. Ἔτσι καὶ ἐκεῖνοι ποὺ κατοικοῦσαν στὰ ὄρεινὰ μέρη τοῦ ὑποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ καὶ μιλοῦσαν τὴ συγγενικὴ πρὸς τὴ Βλαχικὴ γλῶσσα διάλεκτο ὠνομάσθησαν Κουτσόβλαχοι ἀπὸ τὴ γλῶσσά τους, ποὺ ὠνομάσθηκε Κουτσοβλαχικὴ, δηλαδὴ παρεφθαρμένη Βλαχικὴ.

Ἡ Ἐθνική τους συνείδηση.

Οἱ βουνήσιοι αὐτοὶ πληθυσμοὶ ποτὲ δὲν παραδέχθησαν τὴν ὀνομασία «Κουτσόβλαχοι» γιατί τὴν θεωροῦσαν ταπεινωτική. Προτιμοῦσαν νὰ ὀνομάζωνται «Ἑλληνόβλαχοι» ἢ «ὄρεινοὶ Ἕλληνες Βλάχοι». Ἡ λέξις Βλάχος ἔχει τὴ σημασία τοῦ ὄρειοβίου "Ἕλληνας ποιμένος σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ ὄχι μόνο στὶς περιοχές, ποὺ μιλήθηκε ἡ Κουτσοβλαχική γλῶσσα.

Ὑστερότερα ὀνομάσθηκαν «Ἀρρουμοῖνοι» ἀπὸ μερικοῦς· στὴν ἀρχὴ δέχτηκαν τὸ ὄνομα αὐτὸ γιατί τοὺς προσείλκυσε τὸ πρῶτο στερητικὸ α, τὸ ὁποῖον κατ' αὐτοὺς ἐφάνερωνε ὅτι δὲν ἦσαν «Ρουμοῖνοι», ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ γρήγορα τὸ ἀφῆκαν καὶ μὲ πείσμα δέχονται νὰ λέγωνται μόνο «Βλάχοι» ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ὄρεινοὶ ποιμένες τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τῆς Πελοποννήσου, γιατί ἔτσι πιστεύουν ὅτι φανερώνουν καλύτερα τὴν Ἑλληνικότητά τους.

Οἱ Βλάχοι αὐτοὶ σὲ ὅλη τὴν ἱστορικὴ ζωὴ τοῦ ἔθνους μας στάθηκαν οἱ πιὸ γνήσιοι Ἕλληνες καὶ στὶς εὐτυχεῖς καὶ στὶς δύσκολες ἡμέρες καὶ διακρίθηκαν στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν ἔθνικῶν ἀγῶνων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὅταν ζοῦσαν στὸν τόπο τους καὶ ὅταν ἀποδημοῦσαν σὲ ξένες χώρες. Καὶ ὡς τὸ τέλος τοῦ περασμένου αἰῶνα, ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἀνακινήθηκε ἀπὸ τὴ Ρουμανικὴ Προπαγάνδα τὸ Κουτσοβλαχικὸ ζήτημα, οὐδέποτε παρουσιάστηκε οὔτε ἡ παραμικρότερη ἀμφιβολία γιὰ τὴν Ἑλληνικότητα τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν.

Ἡ καταγωγὴ τῶν Ρουμάνων.

Εἶναι ἐξακριβωμένο ἀπὸ τὴν ἱστορία ὅτι ὁ λαὸς τῆς Ρουμανίας δημιουργήθηκε στὰ βουνὰ τῆς Τρανσυλβανίας, στὸ Βανᾶτο, τὴ Βουκοβίνα καὶ τὴ Βεσσαραβία ἀπὸ τὴν ἀνάμιξη τῶν ἐντοπίων Δακοθρακικῶν πληθυσμῶν μὲ τοὺς Ρωμαίους ἀποίκους ποὺ ἀπὸ κάθε γωνία τοῦ ἀπέραντου Ρωμ. Κράτους, ἔστειλε ἐκεῖ ὁ Αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χ. γιὰ πολιτικούς καὶ στρατιωτικούς λόγους. Ὅταν δηλαδὴ ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς κατέκτησε τὴ Δακίαν ἔστειλε πολλοὺς ἀποίκους γιὰ νὰ συνδέσῃ πιὸ στενὰ τὴν ἐπαρχία αὐτὴ μὲ τὸ Ρωμαϊκὸ Κράτος καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἔτσι ἐκεῖ ἓνα ἰσχυρὸ στήριγμα τῆς Αὐτοκρατορίας ἐναντίον τῶν ἐπιδρομῶν τῶν ἄλλων λαῶν καὶ τῶν Σλαύων, ποὺ κατοικοῦσαν βορειότερα. Ἀπὸ τὴν ἀνάμιξη αὐτῆ τῶν Ρωμαίων ἀποίκων μὲ τοὺς ἐντοπίους δημιουργήθηκε νέο γλωσσικὸ ἰδίωμα, ἡ τοπικὴ λατινικὴ διάλεκτος, ποὺ ὀνομάστηκε ἀργότερα Ρουμανικὴ.

Γιατί οί "Ελληνες Βλάχοι δέν είναι Ρουμᾶνοι. Ἐπίσης ἔχει ἀποδειχθῆναι ὅτι οἱ σημερινοί "Ελληνες Βλάχοι εἶναι ἀπόγονοι Ρωμαίων ἀποίκων,

Ἄπο τήν Τρανσυλβανία, τὸ Βανᾶτο, τὴ Βουκοβίνα καὶ τὴ Βεσσαραβία ἀπλώθησαν οἱ Ρουμᾶνοι στὶς ἀπέραντες καὶ πλούσιες πεδιάδες τοῦ Δούναβη μετὰ τὸν 11ον αἰῶνα, ὅταν οἱ Πετσενέγοι καὶ οἱ Κουμᾶνοι, ποὺ ζοῦσαν ἐκεῖ ὡς τότε καταστράφηκαν ὀλοτέλα ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς καὶ ἔσβησε τὸ ὄνομά τους ἀπὸ τὴν ἱστορία. Οὔτε λογικὸ οὔτε εὐλογο εἶναι νὰ παραδεχτοῦμε ὅτι οἱ Ρουμᾶνοι ἄφησαν τὶς πλούσιες καὶ εὐφορες πεδιάδες τῆς Βλαχίας καὶ ἦλθαν νὰ ἀποικίσουν τὶς ἄγονες καὶ πετρώδεις περιοχὲς τῶν Μακεδονικῶν καὶ Ἑπειρωτικῶν βουνῶν. Στὶς περιοχὲς αὐτὲς κατοικοῦσαν πολλοὶ ἐντόπιοι, ἀσχολούμενοι κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, ὅπως συμβαίνει καὶ σήμερον στὶς ἴδιες περιοχὲς καὶ σὲ ἄλλες ὄρεινὲς περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε ἀκόμη ὅτι στὰ ὄρεινὰ καὶ ἀπρόσιτα αὐτὰ χωριά κατέφευγαν καὶ πολλοὶ κάτοικοι ἀπὸ τὶς πεδιάδες γιὰ νὰ ἀποφεύγουν τὰ δεινὰ τῶν ἐπιδρομῶν καὶ τῶν πολέμων, ποὺ διαρκῶς ἐρήμωναν τοὺς κάμπους, ὥστε τὰ ὄρεινὰ χωριά ἦσαν πάντοτε πυκνὰ κατῳκημένα.

Γιατί δέν είναι ἀπόγονοι Ρωμαίων ἀποίκων. Δέν μπορεῖ ἐπίσης κανεὶς νὰ παραδεχθῆ ὅτι οἱ σημερινοί "Ελληνες Βλάχοι εἶναι ἀπόγονοι Ρωμαίων ἀποίκων,

ὅπως εἶναι οἱ Ρουμᾶνοι. Οἱ Ρωμαῖοι, ποὺ εἶχαν κατακτήσει ὅλη τὴν Εὐρώπη καὶ μέρος τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, εἶχαν στὴ διάθεσή τους νὰ διαλέξουν τὰ πιὸ εὐφορα μέρη γιὰ νὰ στείλουν ἐκεῖ ἀποίκους. Φυσικὰ δέν μπορεῖ νὰ εὐσταθήσῃ ὁ συλλογισμὸς ὅτι προτίμησαν ἀπὸ τὶς εὐφορες πεδιάδες τὰ κατσάβραχα τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἑπείρου. Ὅσοι ἄλλως τε ἀποικίαι ἀναφέρονται ὅτι ἔγιναν στὴν Ἑλλάδα ὄλες ἔγιναν σὲ πεδινὰ καὶ εὐφορα μέρη ὅπως εἶναι οἱ Φίλιπποι, ἡ Πέλλα, τὸ Δῖον, κ.λ.π.

Ὁ σοφὸς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἀκαδημαϊκὸς κ. Κεραμόπουλος, στὴν περισπούδαστη μελέτη του: « Τί εἶναι οἱ Κουτσόβλαχοι », μᾶς δίνει μιὰ σαφὴ ἐξήγησι. Ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἐκλατινισμὸς τῆς γλώσσης τῶν μὴ λατινικῶν αὐτῶν πληθυσμῶν ὀφείλεται στὴ στρατολογία τῶν πληθυσμῶν, τὴν ὁποῖαν ἔκαμναν οἱ Ρωμαῖοι. Οἱ Ρωμαῖοι δηλαδὴ ἐστράτευον ὑποχρεωτικῶς ἄνδρας ἀπὸ τὲς διάφορες ἐπαρχίαι τοῦ κράτους τῶν καὶ τοὺς κατέτασσον ἐπὶ εἴκοσι ἔτη εἰς τὶς Ρωμαϊκὰς Λεγεῶνες ἢ ἐπὶ 25 ἔτη εἰς τὰ ἐπικουρικὰ στρατεύματα. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἐξεπέμποντο, ὅπου ἐπέβαλλε κάθε φορὰ ἡ ἀνάγκη τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ στρα-

τεύομενοι θέλοντας καί μὴ ἐμάθαιναν τὴ λατινικὴ γλῶσσα τίς πιὸ πολλές φορές ὄχι τέλεια. Τὴν ἴδια ὑποχρέωση εἶχαν καὶ οἱ υἱοὶ τῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον στρατευομένων. Ἔπρεπε δηλαδὴ καὶ αὐτοὶ νὰ ὑπηρετήσουν στρατιῶτες ὅπως οἱ πατέρες τῶν καὶ γι' αὐτὸν τὸ λόγο μάθαιναν καὶ αὐτοὶ λατινικὰ καὶ ἔτσι μὲ τὴν πάροδο τῶν ἐτῶν βρέθηκαν οἰκογένειες, ποὺ μιλοῦσαν μιὰ γλῶσσα ἐπηρεασμένη πολὺ ἀπὸ τὴ λατινικὴ. Ἐπειδὴ δὲ ὅσοι κατοικοῦσαν τὰ ὄρεινά, πτωχὰ καὶ ἄγωνα ἐδάφη, μὲ εὐχαρίστηση ἐδέχοντο τὴ στρατολογία τοῦ εἵδους αὐτοῦ καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰ μέρη εἰδικῶς ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα ὁμιλεῖται σήμερα τὸ λατινογενὲς αὐτὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα, ἐγένετο εὐρύτερη στρατολογία, διότι αἱ ἀνάγκαι τοῦ τόπου ἀπαιτοῦσαν τὴν ἐγκατάσταση φρουρῶν γιὰ νὰ καταστέλλουν τὴ ληστεία καὶ νὰ ἐξασφαλίζουν διόδους, γι' αὐτὸν τὸ λόγο τὸ γλωσσικὸ αὐτὸ ἰδίωμα ἐπεκράτησε ἐκεῖ εὐχερέστερα.

Ὅλοι αὐτοὶ, ποὺ κατετάσσοντο στοὺς λεγεῶνες, γύριζαν ὅταν συνεπλήρωναν τὴ θητεία τους στὰ σπίτια τους. Καὶ ὅσοι μὲν κατοικοῦσαν στοὺς κάμπους, ὅπου ὁ πληθυσμὸς ἦταν πυκνότερος ξανάρχιζαν νὰ μιλοῦν τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ὅσοι ὅμως κατοικοῦσαν στὰ ὄρεινά μέρη, ἐπειδὴ διαρκῶς σαυτὰ ὑπῆρχαν ρωμαῖοι φρουροί, οἱ ὁποῖοι μολονότι ἦσαν ἐντόπιοι ἦσαν ὅμως καὶ ὑποχρεωμένοι νὰ μιλοῦν τὴ λατινικὴ γλῶσσα, εὐρίσκοντο καὶ αὐτοὶ στὴν ἀνάγκη νὰ διατηρήσουν τὸ λατινογενὲς ἰδίωμα, ποὺ ἔμαθαν στὸ στρατὸ καὶ τὸ ὁποῖο σιγὰ σιγὰ ἐπεβλήθη καὶ ἀπέμεινε ἡ μόνη γλῶσσα.

Μία παράδοση γιὰ τὴν Κουτσοβλαχικὴ γλῶσσα Στὴν Ἠπειρὸ καὶ Θεσσαλίᾳ οἱ Βλάχοι διατηροῦν τὴν παράδοση πὼς ἡ γλῶσσά τους δημιουργήθηκε, ὅταν οἱ Ρωμαῖοι κατακτητὰ ἐγκατέστησαν μόνιμες φρουρὲς στὰ περάσματα τῶν βουνῶν, (στὶς κλεισοῦρες), καὶ στὰ γειτονικὰ χωριά. Οἱ στρατιῶτες αὐτοὶ, φυσικὰ, μιλοῦσαν Λατινικὰ. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο οἱ ἐντόπιοι Ἕλληνες, ὅσοι ἀναγκαστικὰ εἶχαν μαζί τους συναλλαγές, ἀναγκάστηκαν νὰ μάθουν τίς Λατινικὲς λέξεις, ποὺ τοὺς ἦσαν ἀπαραίτητες γιὰ νὰ συνεννοοῦνται μὲ αὐτούς. Αὐτὲς οἱ παρεφθαρμένες Λατινικὲς λέξεις μαζί μὲ τίς ἑλληνικὲς δημιούργησαν ἓνα γλωσσικὸ ἰδίωμα, ποὺ διαδόθηκε στὸν πολὺ κόσμον, ὁ ὁποῖος δὲ μπορούσε νὰ διατηρήσῃ δυὸ γλῶσσες. Μόνον οἱ πιὸ μορφωμένοι ἀπὸ αὐτούς, οἱ ἔμποροι καὶ γενικὰ ὅσοι πηγαιναν στὶς πόλεις διατήρησαν παράλληλα καὶ τὴν ἑλληνικὴ μητρικὴ τους γλῶσσα.

Τὸ ἴδιο φαινόμενο τὸ βλέπομε καὶ στοὺς Βλάχους τῆς Ἀλβανίας, τοὺς Ἀρβανιτόβλαχους, πού ἔχουν στὴ γλῶσσά τους τὶς ἴδιες Λατινικὲς λέξεις, τὶς ὁποῖες ἔχουν καὶ οἱ Βλάχοι τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ἄλλες λέξεις τῶν Ἀρβανιτοβλάχων εἶνε ἀρβανίτικες καὶ εἶναι περίπου οἱ ἴδιες μὲ τὶς ἑλληνικὲς λέξεις τῶν Βλάχων τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ αὐτὸ μπορεῖ νὰ βγάλη κανεὶς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ Βλάχοι τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ Ἀρβανιτόβλαχοι τῆς Ἀλβανίας ἐπήραν ἀπὸ τὴ Λατινικὴ γλῶσσα μόνον τὶς λέξεις, πού τοὺς ἐχρειάζοντο γιὰ νὰ συνεννοοῦνται μὲ τοὺς Ρωμαίους καὶ διατήρησαν τὶς ὑπόλοιπες λέξεις τῆς δικῆς τους γλώσσας.

Γιὰ τὴν Ἠπειρο, Θεσσαλία καὶ τὰ περισσότερα Κουτσοβλαχικὰ χωριὰ τῆς Μακεδονίας ἡ παράδοση αὐτὴ ἐπικυρώνεται ἀπὸ τὸ ὅτι τὰ Κουτσοβλαχικὰ χωριὰ εὐρίσκονται ὅπου ὑπάρχουν ὄρεινὰ περάσματα καὶ δρόμοι, πού ἐξυπηρετοῦσαν τὴν κίνηση καὶ τὸ σύνδεσμο τῶν Ρωμαϊκῶν στρατευμάτων ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Ἠπείρου πρὸς τὴ Μακεδονία καὶ τὴ Θεσσαλία. Ἀντίθετα πάλι στὶς ὄρεινὲς περιοχάς, πού δὲν παρουσιάζουν τέτοια περάσματα, ἢ ὅπου τὰ χωριὰ εἶναι μακρὰ ἀπὸ αὐτά, δὲν ὑπάρχουν Κουτσόβλαχοι. Ἐπίσης ἀνάμεσα στὶς Κουτσοβλαχικὲς περιοχὰς ἔχομε καὶ χωριὰ, πού οἱ κάτοικοί τους δὲν μιλοῦσαν ποτὲ Κουτσοβλαχικὰ.

Καὶ ἀπὸ τὴν Κουτσοβλαχικὴ αὐτὴ παράδοση, πού δὲ στηρίζεται σὲ ἱστορικὲς πηγές, καὶ ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ ἔρευνα τοῦ κ. Κεραμοπούλου βγαίνει τὸ ἴδιο συμπέρασμα, ὅτι δηλαδὴ ἡ Κουτσοβλαχικὴ γλῶσσα τῶν ὄρεινῶν χωριῶν τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη ἢ ἀπὸ τὶς Ρωμαϊκὲς φρουρές, πού εἶχαν ἐγκατασταθῆ στὰ περάσματα τῶν βουνῶν (κλεισοῦρες) ἢ ἀπὸ τὴ στρατολογία πληθυσμοῦ ἑλληνικοῦ. Καὶ στὶς δυὸ περιπτώσεις ἐκεῖνοι πού δέχτηκαν τὴ λατινικὴ γλῶσσα δὲν ἦσαν Ρωμαῖοι, ἀλλὰ ἦσαν Ἑλληνας, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι πού κατοικοῦσαν στὰ γειτονικὰ χωριὰ.

ΟΙ ΡΟΥΜΑΝΙΚΕΣ ΑΞΙΩΣΕΙΣ

**Γιατὶ ἡ Ρουμανία
διεκδικεῖ τοὺς
Κουτσοβλάχους.**

τόπου βεβαιώνει ὅτι σὲ περασμένες ἐποχὰς πλῆθος Ἑλλήνων εἶχε ἐγκατασταθῆ στὴ Ρουμανία, κανένας δὲ Ρουμᾶνος δὲν ἤλθε νὰ ἐγκατασταθῆ στὴν Ἑλλάδα.

Καμμιά ἱστορικὴ πηγὴ ἢ εὐλογη ἀφορμὴ δὲν φανερώνει σχέση τῶν Βλάχων τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ Ρουμανικὸ Κράτος· ἀντίθετα ἡ γνώση τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ζωῆς τοῦ

Οί κάτοικοι τῶν πτωχῶν ὄρεινῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος ταξιδεύοντας γιά ἐμπόριο σ' ὄλο τὸν κόσμο ἔφθαναν ἕως τὰ τελευταῖα χρόνια καί στήν πλούσια Βλαχία, ὅπου ἡ παρουσία τῶν Ἑλλήνων Ἑγεμόνων ἐξησφάλιζε στοὺς Ἕλληνες ἐμπόρους ἐξαιρετική προστασία. Γι' αὐτὸ σὲ ὄλες τίς περιοχὲς τῆς Μολδαβίας καί Βλαχίας καί πρὸ πάντων στὰ παράλια καί στίς πολιτείες, πού βρίσκονται κοντὰ στὸ Δούναβη, δημιουργήθηκαν πλούσιες καί ἀκμαῖες ἐλληνικές παροικίες, πού ἀποτελοῦσαν τὴν ἀριστοκρατία στὸ πνεῦμα καί στὸ χρῆμα.

Στὸν ἀποικισμό αὐτὸν σημαντικὰ ἀντιπροσωπεύοντο ἡ Ἡπειρος καί ἡ Δυτικὴ Μακεδονία. Παρὰ πολλὲς οἰκογένειες τῆς Ἡπείρου εἶχαν « σπίτια καί χωράφια στὴ Βλαχιά », ὅπως λένε στὰ Ἡπειρωτικὰ χωριά, τὸ δὲ ἠπειρωτικὸ τραγοῦδι τοῦ Ρόβα, πού « ξεκίνησε εἰς τὴ Βλαχιά νὰ πάη », δείχνει ὅτι οἱ Ἕλληνες, πού εἶχαν προοδεύσει στὸ ἐμπόριο καί σὲ ἄλλες ἐπιχειρήσεις, ταξίδευαν στὴ Ρουμανία γιά νὰ ἐκμεταλλεύονται τὸν πλοῦτό της.

Εὐκολονόητο εἶναι ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, πού ἐγκαταστάθηκαν στὴ Ρουμανία, ἦσαν καί Βλάχοι τῆς Ἡπείρου, Μακεδονίας καί Θεσσαλίας καί ὅτι γιά τὴν ὁμοιότητα τῆς γλώσσης κάμποσοι ἀπὸ αὐτοὺς ἀφωμοιώθηκαν πρὸς τοὺς κατοίκους, ὅπως ἔγινε καί μὲ πολλοὺς ἄλλους Ἕλληνες ἀποίκους.

Ὅταν ἀργότερα ἡ Μολδαβία καί ἡ Βλαχία ἔγιναν Ἑγεμονία καί πρὶν ἀκόμα αὐτὴ ἀποκτήσῃ τὴν ὀλικὴ ἀνεξαρτησία της, φανερώθηκαν πολὺ λίγοι καί ἀπὸ τοὺς Ρουμῶνους πατριῶτες (¹) καί ἀπὸ τοὺς Βλάχους πού εἶχαν ἀφομοιωθῆ, (²) οἱ ὁποῖοι καλλιέργησαν τὴ

1. Πρὶν ἀπὸ τὸν Κριμαϊκὸ πόλεμο ἀκόμη Ρουμῶνοι πατριῶτες ἀπὸ ἱστορικὴ ἀγνοία πὶο πολὺ παρὰ ἀπὸ κακὴ πρόθεση ἀγκάλιασαν καί δέχτηκαν στὸ βάθος τῆς ψυχῆς τους τὴν ἰδέα, ὅτι οἱ Βλάχοι τῆς Μακεδονίας, Ἡπείρου καί Ἀλβανίας εἶχαν τὸ ἴδιο αἷμα μὲ τοὺς Ρουμῶνους. Μάλιστα ὁ Ρουμῶνος Ἰωάννης Ραδολέσκο σὲ φυλλάδιο, πού δημοσιεύτηκε τὸ 1853 στὴ γαλλικὴ γλώσσα, ἀνακάλυψε πὼς οἱ ἡρωϊκοὶ Σουλιῶτες τῆς Ἐπανάστασεως Μάρκος Μπότσαρης καί Φῶτος Τζαβέλας καί ὁ Θεοδωράκης Γρίβας ἀπὸ τὴν Ἀκαρνανία ἦσαν Ρουμῶνοι !!

Σύμφωνα μὲ τίς ἰδέες αὐτὲς ἰδρύθηκε στὸ Βουκουρέστι τὸ 1860 Μακεδονικὸ κομιτᾶτο, πού εἶχε σκοπὸ καί ἀποστολὴ νὰ διαφωτίσῃ τοὺς Βλάχους τῆς Μακεδονίας καί Ἡπείρου γιά τὴ συγγένεια πού εἶχαν μὲ τοὺς Ρουμῶνους.

2. Τὸ 1865 παρουσιάζεται στὴ Ρουμανία ὁ ἀποτυχημένος ἐλληνοδιδασκαλὸς Ἀπόστολος Μαργαρίτης ἀπὸ τὴν Κλεισούρα τῆς Μακεδονίας, σὰν ἀπόστολος τῆς Ρουμανικῆς ἰδέας στοὺς Βλάχους. Κατάφερε νὰ πείσῃ πολλοὺς ἐπισήμους καί πλουσίους Ρουμῶνους, πὼς ἂν βρισκόταν τρόπος νὰ δια-

γνώμη πώς υπήρχε φυλετική συγγένεια μεταξύ τών Ρουμούνων και τών Βλάχων τῆς Ἑλλάδος. Τότε γιά πρώτη φορά ἐγύρισεν ἀπό τή Ρουμανία στήν Ἑλλάδα ὁ Βλάχος Ἀπόστολος Μαργαρίτης καί ἐπιχείρησε τήν προπαγάνδα του, προσπαθώντας νά παρασύρῃ τοὺς συγγενεῖς τών Ἑλλήνων Βλάχων ποὺ ἦταν ἐγκατεστημένοι στίς παραδουνάβειες χώρες. Δέν μπόρεσε ὅμως νά ἐπιτύχῃ τίποτε σοβαρὸ γιὰτί οἱ Βλάχοι δέν μπορούσαν νά ξεχάσουν τὸν ἔθνισμό τους.

Ἡ ἐπίσημη Ρουμανία δέν φαινόταν ποτέ κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ νά ὑποστηρίζῃ καμμιά διεκδίκηση γιά τοὺς Ἑλληνας Βλάχους.

Ἀλλὰ ὅταν ἡ Ρωσία μὲ τὴ συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου πήρε ἀπὸ τὴ Ρουμανία τὴν εὐφορώτατη νότια Βεσσαραβία, τῆς ὁποίας ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι ἦσαν Ρουμᾶνοι, καί δὲ δικαιώθηκε ἀπὸ τὴ συνθήκη τοῦ Βερολίνου, ἡ ὁποία τῆς ἀφήκε μόνο τὴ Β. Δοβρουτσά ὄχι ὅμως καί τὴ Βεσσαραβία, ἡ προσοχὴ τῆς Ρουμανίας στράφηκε ὀλοκληρωτικὰ στήν ἀπελευθέρωση τών σκλαβωμένων Ρουμάνων, ποὺ ζοῦσαν στήν Τρανσυλβανία, τὸ Βανᾶτο, τὴ Βουκοβίνα καί τὴ Βεσσαραβία. Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐπαρχίες εἶχαν προσαρτηθῆ στήν Αὐστρουγγαρία καί τὴ Ρωσία. Κάθε ὅμως προσπάθεια γιά τὴν ἀπελευθέρωση τών ἐπαρχιῶν αὐτῶν μοιραῖα θά ἔφερνε τὸ νεαρὸ Κράτος τῆς Ρουμανίας σὲ σύγκρουση πρὸς τίς δύο αὐτὲς μεγάλες δυνάμεις καί φυσικὰ τέτοια προσπάθεια θά ἦταν πολὺ ἐπικίνδυνη γιά τὸ νεαρὸ ρουμανικὸ Κράτος. Γι' αὐτὸ οἱ πολιτικοὶ τῆς Ρουμανίας ἀγωνίστηκαν νά συγκρατήσουν καί νά συμπίεσουν τὰ δνεῖρα τοῦ Ρουμανικοῦ λαοῦ γιά τὴ φυλετικὴ του ἀποκατάσταση. Καί ὅταν ἀργό-

---

τεθοῦν ἀρκετὰ χρηματικὰ ποσά, θά μπορούσε αὐτὸς νά διαφωτίσῃ τοὺς Ἑλληνοβλάχους γιά τὴ στενὴ σχέση, ποὺ ἔχουν αὐτοὶ μὲ τοὺς Ρουμούνους. Τὸ χρῆμα δόθηκε ἄφθονο ἀπὸ διάφορα ταμεῖα στὸ Μαργαρίτη. Ὅταν ὅμως ἦρθε στὴ Μακεδονία βρέθηκε μπροστὰ στὸ ἀπόρρητο τεῖχος τῆς ἀντιδράσεως τών Ἑλλήνων Βλάχων. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ χρησιμοποίησε τὸ χρῆμα τῆς προπαγάνδας γιά νά ἐκπορθῆσῃ πρῶτα ἀπὸ ὅλα τὴ συνείδηση διαφόρων Τούρκων, ποὺ κατεῖχαν σημαντικὲς θέσεις στὸ Τουρκικὸ Κράτος, γιά νά μπορῆ ἔπειτα γιά ἐκδίκηση νά καταστρέψῃ καθένα, ποὺ πρόβαλλε ἀντίσταση καί ἦταν ἐμπόδιο στοὺς σκοποὺς τῆς προπαγάνδας, καταγγέλλοντας αὐτὸν γιά συνωμότη κατὰ τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους. Ἐπίσης χρησιμοποίησε ἄφθονο χρῆμα γιά τὴν ἴδρυση Ρουμάνικων Σχολείων.

Μὲ τὴν πρώτη προσπάθεια πέτυχε νά ὑποστοῦν πολλοὶ Βλάχοι διάφορες καταδιώξεις καὶ καταστροφές. Μὲ τὴ δευτέρη πέτυχε μόνο νά δημιουργήσῃ λίγα σχολεῖα μὲ πολλοὺς δασκάλους δίχως μαθητές, ὅπως ἀποκάλυψεν ὁ ἴδιος ὁ ὑπουργὸς τῆς παιδείας στὴ Ρουμανία, Χάρτε, σὲ ὁμιλία του στὴ Ρουμανικὴ Βουλὴ, ποὺ ὠμολόγησε ὅτι μὲ τεχνητὰ μόνο μέσα γίνεται προσπάθεια νά δημιουργηθῇ ρουμανικὴ ἰδέα στοὺς Βλάχους τῆς Μακεδονίας.

τερα έγινε ή τριπλή συμμαχία μεταξύ Γερμανίας, Αυστροουγγαρίας και Ίταλίας, προσεχώρησε στην πολιτική έπιρροή της συμμαχίας αυτής και ή Ρουμανία και έτσι πέρασε μιὰ εϊρηνική έποχή τριάντα χρόνων. Ο λαός όμως της Ρουμανίας δέν έπαυσε νά δείχνη ένδιαφέρον για τούς σκλάβους Ρουμούνους, που ζούσαν στην Αυστροουγγαρία και τή Ρωσία. Τότε ή φημισμένη για τὰ μεγαλοφυή τεχνάσματά της Αυστριακή διπλωματία για νά άπαλλαγή από πιθανές ένοχλήσεις, που ήταν δυνατό νά διαταράξουν τις φιλικές σχέσεις της με τή Ρουμανία, σκέφτηκε νά άπασχολήση τήν προσοχή του Ρουμανικού λαού με άλλο έξωτερικό ζήτημα. Βέβαια τέτοιο πρόχειρο ζήτημα ήταν ή άπελευθέρωση των Ρουμάνων της Βεσσαραβίας από τούς Ρώσους. "Αν όμως ύποκινούσε τή Ρουμανία έναντίον της Ρωσίας ύπήρχεν ό κίνδυνος νά προκληθῆ Εύρωπαϊκός πόλεμος, που δέν τον ήθελαν τότε οί Δυνάμεις της Τριπλής Συμμαχίας.

Γι' αυτό τó λόγο οί Αυστριακοί πολιτικοί προσπάθησαν και πέτυχαν νά στρέψουν τις φιλοδοξίες των Ρουμάνων πρós τις Εύρωπαϊκές έπαρχίες της Τουρκίας, που κείνη τήν έποχή προκαλούσαν τήν όρεξη πολλών Κρατών. Η Ρουμανία ούτε σύνορα κοινά είχε με τήν Τουρκία ούτε ρουμουνικούς πληθυσμούς σκλάβους στην Τουρκία. Η Αυστριακή όμως διπλωματία σκέφτηκε ότι ήταν δυνατό νά δημιουργηθοῦν Ρουμανικές αξιώσεις με τούς "Ελληνες Βλάχους της Μακεδονίας και της Ήπειρου. Τó επίσημο Ρουμανικό Κράτος υϊοθέτησε τήν ύπόδειξη αυτή, γιατί έτσι θά μπορούσε νά άπασχολήση και νά άποκοιμίση τó Ρουμανικό λαό, που πονούσε για τούς σκλάβους Ρουμάνους, που ζούσαν στην Αυστροουγγαρία και τή Ρωσία. "Ετσι ή Ρουμανία δημιούργησε τó Κουτσοβλαχικό ζήτημα της Μακεδονίας, της Ήπειρου και της Θεσσαλίας.

Ή Ρουμανική προπαγάνδα. "Αρχισε λοιπόν ή Ρουμανική Κυβέρνηση νά στέλνη πλήθος πρακτόρων από τή Ρουμανία στις βλάχικες περιοχές για νά προσελκύση τούς "Ελληνες Βλάχους. Οί πράκτορες αυτοί άρχισαν νά προπαγανδίζουν και νά λένε ότι οί "Ελληνες Βλάχοι είναι Ρουμάνοι σκλάβοι και ότι ή Ρουμανία ένδιαφέρεται για τήν άπελευθέρωσή τους· και έπειδή σκορπούσαν χρήματα άσυλλόγιστα κατώρθωσαν νά παρασύρουν με τó μέρος τους μερικούς φτωχούς βλάχους, τούς όποιους έπεισαν νά στείλουν τὰ παιδιά τους στη Ρουμανία για νά μορφωθοῦν δωρεάν και νά δημιουργήσουν καλύτερη τύχη. Φυ-

σικά τὸ δόλωμα τοῦτο ἦτο πολὺ δελεαστικὸ γιὰ τοὺς φτωχοὺς Βλάχους. Οἱ προπαγανδισταὶ ἦταν γι' αὐτοὺς οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Θεῖας Προνοίας, ποὺ τοὺς ἔστειλε ἔτσι χωρὶς νὰ τὸ περιμένουν γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ μορφώσουν τὰ παιδιὰ τους νὰ τὰ κάμουν ἐπιστήμονας ἢ ὑπαλλήλους, καὶ νὰ τὰ ἀνυψώσουν ἔτσι σὲ ἀνώτερο ἐπίπεδο ζωῆς καὶ κοινωνικῆς θέσεως.

Ἔτσι ἐπῆλθε κάποιον ρῆγμα γιὰ μιὰ στιγμή μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων Βλάχων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους μερικοὶ ἀπὸ συμφέρον παρουσιάστηκαν φανερά ὡς Ρουμανίζοντες ἢ Ρουμανόβλαχοι, ἀλλὰ ὁ κίνδυνος ἦταν πάντα μικρὸς γιατί ἡ ἀντίδραση τῆς μεγάλης μάζας τῶν Βλάχων ἦταν ἀκατάβλητη. Μόνο μερικοὶ τελείως ἄποροι, ὅπως τονίσαμε, παρεσύροντο ἀπὸ τὴν προπαγάνδα καὶ αὐτοὶ μόνον ἀπὸ τὴν προσδοκία τῶν οἰκονομικῶν ὠφελημάτων, τὰ ὁποῖα συνεχῶς τοὺς ὑπέσχοντο οἱ πράκτορες τῆς προπαγάνδας καὶ ὄχι γιατί πίστεψαν ποτὲ στὰ σοβαρὰ ὅτι ἦταν δυνατόν οἱ ἴδιοι νὰ εἶναι Ρουμᾶνοι.

Οἱ Τοῦρκοι Τὰ ἀποτελέσματα ὅμως τῆς προπαγάνδας
ἐβοήθησαν τὴν αὐτῆς σχετικὰ μὲ τὰ ἑκατομμύρια τῶν χρυσῶν
προπαγάνδα. φράγκων, ποὺ ἐσπαταλήθηκαν γι' αὐτὴ, ἦσαν
πολὺ πενιχρά (!) καὶ ἡ Ρουμανικὴ Κυβέρνηση
ἐπίσθηκε ὅτι γιὰ νὰ ἐπιτύχη ἡ προπαγάνδα ἔπρεπε νὰ ὑποστηρι-
χθοῦν οἱ πράκτορες τῆς ἀπὸ τὴν Τοῦρκικὴ Κυβέρνηση, ποὺ δὲ θά

---

1. Ὁ Διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος « Βαλκανοῦλ », ποὺ βγαίνει στὸ Βουκουρέστι, Λαζαρέσκος Λεκάντα, ποὺ προτιήτερα ἐπὶ δέκα χρόνια ἦταν Διευθυντὴς τοῦ Ρουμανικοῦ Σχολείου τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἀργότερα Ἐπιθεωρητὴς τῶν Ρουμανικῶν Σχολείων στὴ Μακεδονία, τόσο καλὰ εἶχε καταλάβει ὅτι οἱ Ρουμανικὲς προσπάθειες πάνω στοὺς Κουτσοβλάχους ἦταν ὀλότελα ἄσκοπες, ὥστε ἔγραφε στὴν ἐφημερίδα του :

« Φθάνει νὰ ἐπισκεφθῆ κανεὶς τὴ Μακεδονία γιὰ νὰ πεισθῆ, ὅτι οἱ πλη-
» θυσμοὶ τῶν Βλάχων, ἐκτὸς ἀπὸ λίγα πληρωμένα ὄργανα, παραμένουν ἑλλη-
» νικώτατοι κατὰ τὴν ἰδέα καὶ τὰ αἰσθήματα, ἂν καὶ ἡ προπαγάνδα ἐργάζεται
» ἐδῶ καὶ σαράντα χρόνια. Οἱ Βλάχοι μὲ ἀπεγνωσμένες προσπάθειες διέσω-
» σαν τὴν ἐθνικότητα καὶ τὴ γλῶσσά τους μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλη-
» σίας. Ὅλοι δὲ αὐτοὶ οἱ πληθυσμοὶ, ποὺ κάθε ἄλλο παρά κεπάδια γιὰ πού-
» λημα μοιάζουν, ἔχοντας ἰδανικὴ τὴν ἐξασφάλιση τῆς ἐθνικῆς τῶν ἀτομικότη-
» τας, ἀποβλέπουν πάντα πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ Βασίλειο ».

Ὁ ἴδιος σὲ ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλε τὸ 1901 πρὸς τὸ Ρουμοῦνο Ὑπουργὸ τῆς Παιδείας Χάρετ ἔλεγε :

« Αὐτὸ ποὺ λέγεται Ρουμανισμὸς τῆς Μακεδονίας ἀπαρτίζεται ἀπὸ ἀν-
» θρώπους, ποὺ μισθοδοτοῦνται καὶ παίρνουν ἐπιχορηγήσεις. Οἱ Βλάχοι μᾶς

ἔχανε τίποτα, ἂν οἱ ὑπήκοοί της Βλάχοι δήλωναν ὅτι ἀνήκουν στὸ Ρουμανικὸ ἔθνος ἀντὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ. Ἦρχισαν λοιπὸν σχετικές ἐνέργειες στὴν Τουρκικὴ Κυβέρνηση. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνηση ἀπὸ χρόνια βρισκόταν σὲ πολὺ δύσκολη θέση, ἐξ αἰτίας τῶν ταραχῶν, ποὺ εἶχαν δημιουργήσει στὴ Μακεδονία οἱ Βουλγαρικές συμμορίες τῶν κομιτατζήδων. Οἱ θηριωδίες τῶν Βουλγάρων δημιούργησαν τὸ Μακεδονικὸ Ἄγῶνα. Τὰ Ἑλληνικὰ ἀνταρτικά σώματα σὲ ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα κατάρθωσαν νὰ ἀνατρέψουν τὰ φιλόδοξα ὄνειρα τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας γιὰ τὸν ἐκβουλγαρισμὸ ὅλης τῆς Μακεδονίας καὶ ἐπροστάτευσαν ἐπιτυχῶς τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς της. Ἔτσι ὁμως ἐπεκράτησε μιὰ ἀνώμαλη κατάσταση στὴ Μακεδονία, ἔγινε πολὺς θόρυβος στὶς Εὐρωπαϊκὲς ἡμερίδες καὶ οἱ Εὐρωπαϊκὲς Κυβερνήσεις ἐπέβαλαν ἔλεγχο στὴ Χωροφυλακὴ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἡπείρου. Ἀξιωματικοὶ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων τῆς Εὐρώπης ἀνέλαβαν τότε τὴν ἀνώτερη Διοίκηση τῆς Χωροφυλακῆς γιὰ νὰ ἐπιβάλλουν τὴν τάξη.

Σὲ τέτοια δύσκολη θέση βρισκόταν ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνηση, ὅταν ἄρχισαν οἱ ἐνέργειες τῆς Ρουμανικῆς Κυβερνήσεως γιὰ τοὺς Βλάχους. Καὶ ἐπειδὴ εἶχε κάθε συμφέρον νὰ διαιρέση τὶς ἐθνότητες, ποὺ εἶχε ὑποδουλώσει καὶ σύμφωνα μὲ τὸ πολιτικὸ δόγμα « διαίρει καὶ βασιλεύει », ποὺ ἀνέκαθεν ἀκολουθοῦσε, φάνηκε πρόθυμη νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Αὐστριακὴ διπλωματία, ἡ ὁποία τὴν ἐπίεζε πολὺ νὰ δεχθῆ τὶς Ρουμανικὲς ἀξιώσεις γιὰ τοὺς Βλάχους. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ δικαιολογήσῃ καὶ νὰ παραδεχθῆ τὴν ὑπαρξὴ ἀνυπάρκτων ὑπηκόων τῆς Ρουμανικῆς ἐθνότητος, δέχτηκε μόνον τὸ 1905 νὰ ἀναγνωρίσῃ τοὺς Βλάχους ὡς ἰδιαιτέρου ἔθνος, (1) (μελέτι) Κουτσοβλαχικό, ὄχι ὁμως ὡς Ρουμούνους. Ἡ ἀναγνώριση αὐτῆ, ἂν καὶ δὲν

» δέχονται στὰ χωριά, ὅσο δὲν ξέρουν τοὺς σκοπούς μας. Ἄμα καταλάβουν
 » πῶς εἴμαστε σταλμένοι ἀπὸ τὴ Ρουμανικὴ προπαγάνδα, μᾶς καταδιώκουν
 » σὰν χολεριασμένους. Ρουμανικὴ γλῶσσα δὲν ὑφίσταται. Αὐτοὶ ποὺ ἀγκα-
 » λιάζουν σήμερα τὸ Ρουμουνισμὸ καὶ θεωροῦνται ὅτι ἔχουν αἰσθήματα Ρου-
 » μουνικά, κάνουν αὐτὸ ὄχι ἀπὸ πεποίθηση, ὄχι ἀπὸ καρδιά καὶ ψυχὴ, ἀλλὰ
 » ἀπὸ ὑλικὸ συμφέρον, ποὺ ἅμα λείψῃ, πάει καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ Ρουμουνισμοῦ,
 » τὸ ὁποῖο γιὰ λίγο καιρὸ καὶ ἐντελῶς ἐπίπλαστα ἐξεδηλώθη».

1. Ὁ ξακουσμένος Γερμανὸς καθηγητῆς Βάλγγανδ, ὕστερα ἀπὸ ἐντολὴ τῆς Πρωσικῆς Κυβερνήσεως, ἐξήτασε μὲ μεγάλη προσοχὴ ὅλα τὰ ζητήματα, ποὺ ἀναφέρονται στὸν βλαχικό πληθυσμὸ. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ περιηγήθηκε στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ὅλα τὰ βλαχικά χωριά τῆς Θεσσαλίας, Ἡπείρου καὶ Μακεδονίας καὶ καταμέτρησε τὰ σπίτια καὶ τὶς οἰκογένειές τους. Ἐξήτασε τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμά τους καὶ λογάρισε τὸν ἀριθμὸ τῶν

ίκανοποιούσε τις Ρουμανικές αξιώσεις, χρησίμεψε άρκετά στη Ρουμανική προπαγάνδα.

Οί Κουτσοβλαχικές Κοινότητες. "Ετοι οί Βλάχοι, όσοι ήθελαν, μπορούσαν νά αποτελέσουν ιδιαίτερη Κουτσοβλαχική Κοινότητα με δικά της σχολεία και έκκλησίες. "Αρχισε τότε ή Ρουμανική προπαγάνδα νά στέλνη από τη Ρουμανία στις Κουτσοβλαχικές περιοχές όχι μόνο πράκτορες, που είχαν στη διάθεσή τους άφθονα χρήματα για την προπαγάνδα, αλλά και πλήθος δασκάλων, οί όποιοι άνοιξαν σχολεία, που τις πιο πολλές φορές είχαν περισσότερους δασκάλους από μαθητές. Στην άρχή ίδρυσαν Οίκοτροφεΐα, για νά παρασύρουν φτωχούς Βλάχους νά στείλουν τά παιδιά τους και άφησαν για ύστερα νά δημιουργήσουν Κοινότητες και Έκκλησία.

Με αυτά τά μέσα πέτυχαν νά παρασύρουν μερικούς Βλάχους, ιδίως στη Μακεδονία, που δήλωσαν ότι άνήκουν στην Κουτσοβλαχικήν έθνότητα για νά άποφύγουν τους διωγμούς των κομιτατζήδων, οί όποιοι δέν έδίδωκαν τους Ρουμανίζοντας και γιατί δέν απέδιδαν καμμιά σοβαρότητα και σημασία στην προσπάθειά τους και γιατί πίστευαν, όπως ήταν και αλήθεια, ότι ή προσπάθεια αυτή στους Βλάχους έξασθενοούσε τον Έλληνισμό, τον όποιον κυρίως θεωρούσαν επικίνδυνο και θανάσιμο αντίπαλό τους.

Άπό την άλλη μεριά ή Ρουμανική προπαγάνδα προσπαθούσε με κάθε μέσο και σε κάθε περίπτωση νά προσελκύση όπαδούς και νά δημιουργήση κίνηση υπέρ των σκοπών της στους Κουτσοβλαχικούς πληθυσμούς. Άνελάμβανε νά στέλνη τά παιδιά πτωχών Κουτσοβλάχων στη Ρουμανία για νά σπουδάζουν δωρεάν. Άνεζήτηι εις την Ρουμανίαν Έλληνας Βλάχους και παρείχεν εις αυτούς παροχάς και τιμές έξαιρετικές, παράσημα και διακρίσεις για νά τους προσελκύση νά προσχωρήσουν εις τάς απόψεις της και νά εργασθούν για τον άγώνα της.

Ρουμανικά σχολεία έδημιουργήθηκα σε διάφορες κοινότητες, γυμνάσια δέ και οίκοτροφεΐα στα Γιάννενα και τό Μοναστήρι. Τά

Βλάχων, που έκτός από την Έλληνική γλώσσα, μιλούσαν και την Κουτσοβλαχική σε 150.000. Άπό αυτούς 50.000 κατοικούσαν στην έλεύθερη Έλλάδα, 10.000 στην Τουρκοκρατούμενη Ήπειρο και 90.000 στα Βιλαέτια Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου, που βρισκόταν κάτω από την Τουρκική Κυριαρχία.

γυμνάσια αυτά δίνανε στους αποφοίτους απολυτήριο που έθεωρείτο ισότιμο με το απολυτήριο των ρουμανικών γυμνασίων και έδινε στους κατόχους τη δυνατότητα για δωρεάν σπουδές στις ανώτατες σχολές του Βουκουρεστίου.

Με όλα ταύτα η Ρουμανική Προπαγάνδα είχε έντελως άσημαντα αποτελέσματα. (1)

Έτσι μερικοί από τους Βλάχους άποσπάσθηκαν από τη μεγάλη πλειονότητα των Έλλήνων Βλάχων και άπετέλεσαν τους Ρουμανόβλάχους ή Ρουμουνίζοντας. Η μεγάλη πλειοψηφία έμειναν φανατικοί Έλληνες.

Όταν έλευθερώθηκε η Μακεδονία και η Ήπειρος, η Έλληνική Κυβέρνηση ύπεχρέώθηκε να άναγνωρίση ότι ύπήρχε Κουτσοβλαχική μειονότητα, που μπορούσε να διατηρηθί δικά της σχολεία και έκκλησίες, ή όποια όμως ήταν έντελως άσήμαντη άπέναντι στον όγκο των Έλλήνων Κουτσοβλάχων. (2) Σύμφωνα λοιπόν με την συμφωνία Βενιζέλου - Ίωνέσκο, διατηρήθηκαν όσα σχολεία Ρουμανικά ύπήρχαν μέχρι τότε σε Κουτσοβλαχικές Κοινότητες, και έγινε και το Ρουμανικό γυμνάσιο των Γρεβενών.

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Άφου δέν ύπάρχει καμμιά ιστορική μαρτυρία ή άλλη άπόδειξη ότι κάποτε κατήλθαν στα έλληνικά έδάφη της Ήπείρου, της Μακεδονίας και της Θεσσαλίας Δακορροουμονοι, δέν είναι νοητή και

1. Έντονα χαρακτηρίζει την άντιδραστική διάθεση του Έλληνισμού και των Βλάχων της Ήπείρου κατά της προπαγανδιστικής προσπάθειας των Ρουμούνων το άκόλουθο περιστατικό : Το 1904 ιδρύθηκε στα Γιάννενα Ρουμανικό Προξενείο. Το πώς έγινε δεκτός ό πρόξενος, που πρωτοδιωρίστηκε, το μαρτυρεί ή παρακάτω περιγραφή, παρμένη από ιδιωτική έπιστολή :

« Στα χαμένα ζητούσε ό Πρόξενος να νοικιάση όικημα για να έγκαταστήση το Προξενείο του πληρώνοντας μεγάλο ένοίκιο. Η άπέχθεια των κατόικων έναντίον του — που χαρακτηρίζει το ψεύδος και τη γυμνότητα του Ρουμανικού άγώνος στην Ήπειρο — ήταν τόσο, που ούτε κουρέας, ούτε κρεοπώλης, ούτε κανένας άλλος από εκείνους, που πωλούν τα άπαραίτητα για τη συντήρηση ειδη, έστεργε να πλησιάση εκείνον, που ήρχετο να διαταράξη την έθνική συνείδηση των όμοεθνών και με μέσα άθέμιτα να άναγκάση σε έθνική έξωμοσία, όσους τυχόν δέν είχαν γερή την έθνική τους πίστι.

2. Για να καταδειχθί πόσο άσήμαντη είναι ή μειοψηφία των ρουμανιζόντων Βλάχων άπέναντι των Έλλήνων Βλάχων παραθέτομε μιá κατάσταση, που δείχνει πόσοι μαθητές γράφτηκαν και φοίτησαν στα Έλληνικά και Κου-

παραδεχτή ή γνώμη ότι υπάρχει φυλετική συγγένεια μεταξύ Ρουμάνων, καί Κουτσοβλάχων τής Ἑλλάδος. Ἀντίθετα ἂν ἔγινε, καί ἔγινε ἀσφαλῶς, κάποια ἐπιμιξία μεταξύ Ἑλλήνων, Βλάχων καί Ρουμάνων αὐτὴ ἔγινε στίς ρουμανικές ἐπαρχίες, ὅπου ἐγκαταστάθηκαν πολλοί Ἑλληνες Βλάχοι καί σέ πολλές περιστάσεις πολλοί ἀπὸ τοὺς Βλάχους αὐτοὺς ασαρέμειναν ἐκεῖ μέχρι σήμερα, ἔγιναν Ρουμάνοι ὑπήκοοι καί ἔχασαν τὴν ἑλληνική τους ἐθνικότητα. Ἔτσι μπορεῖ

τοσβλαχικά σχολεῖα κατὰ τὸ ἔτος 1939. Ἀπὸ αὐτὴ φαίνεται καθαρά ἡ ὑπεροχὴ τῶν Ἑλλήνων Βλάχων.

	Ρουμανικά	Ἑλληνικά
1. Κούπα Γιαντισῶν	8	157
2. Ἄνω Πορρόϊα - Συντικῆς	35	437
3. Ἄργος Ὀρεστικόν - Καστοριάς	35	781
4. Νυμφαῖον - Ἀμυνταίου	17	163
5. Δροσοπηγὴ - Ἀμυνταίου	29	168
6. Δανάη Ἐλασσῶνος	27	217
7. Πραιτώρι Ἐλασσῶνος	13	66
8. Βλαχογιάννη	6	180
9. Γρεβενά	50	615
10. Κρανιά - Γρεβενῶν	46	160
11. Κλεισοῦρα - Καστοριάς	4	242
12. Δίστρατο - Κονίτσης	17	240
13. Βωβοῦσα - Ζαγορίου	22	240
	<u>309</u>	<u>3480</u>

Ἐπίσης στὰ θερινὰ σχολεῖα, τῶν ὁποίων οἱ μαθηταὶ ἀνήκουν ἀποκλειστικῶς σὲ οἰκογένειες Βλάχων ἐφοίτησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος

	Στὰ Ρουμανικά	Στὰ Ἑλληνικά
1. Περιβόλι - Γρεβενῶν	48	210
2. Ἀβδέλλα »	60	210
3. Σαμαρίνα »	16	304
4. Μεγάλα Λειβάδια - Ἀλμωπίας	15	353
5. Ξηρολειβάδου - Βερροίας	80	118
6. Βερμίου »	46	343
	<u>265</u>	<u>1538</u>

Ἀπὸ αὐτὰ βγαίνει τὸ συμπέρασμα πὼς πολὺ λίγοι ἀπὸ τοὺς Βλάχους, παρὰ τὴ μεγάλη προπαγάνδα, στέλνουν τὰ παιδιά τους στὰ Ρουμανικά σχολεῖα. Ἐάν δεχτοῦμε πὼς ὁ ἀριθμὸς τῶν Βλάχων τής Μακεδονίας — Ἠπείρου καί Θεσσαλίας εἶναι 150.000 πρέπει σύμφωνα μὲ τὴν στατιστικὴ τουλάχιστον 25.000 παιδιά τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν νὰ φοιτοῦν στὰ δημοτικά σχολεῖα. Ἀπ' αὐτὰ μόνον 1092 φοιτοῦσαν τὸ 1939 στὰ Ρουμανικά: δηλαδὴ τὸ $\frac{1}{26}$ τοῦ συνόλου τῶν μαθητῶν, ποὺ φοιτοῦσαν στὰ δημοτικά σχολεῖα. Οἱ ὑπόλοιποι φοιτοῦσαν στὰ Ἑλληνικά. Ἡ ἴδια σταθερὴ ἀναλογία παρατηρεῖται πάντοτε τὰ τελευταῖα χρόνια.

κάνεις σήμερα να ισχυρισθῆ ὅτι στίς φλέβες τῶν σημερινῶν Ρουμάνων ρέει αἷμα ἑλληνικό βλαχικό, σὲ καμμιά ὄμως περίπτωση, ὅπως τονίζει στὴν εἰδική καὶ ἐμπεριστατωμένη μελέτη του ὁ σοφὸς καθηγητῆς κ. Κεραμόπουλος δὲν θὰ βρῆ ἱστορικά στηρίγματα γιὰ νὰ ισχυρισθῆ τὸ ἀντίθετο, ὅτι δηλαδὴ καὶ στίς φλέβες τῶν Ἑλλήνων Βλάχων τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας ρέει αἷμα ρουμανικό.

Οἱ Βλάχοι τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Ἡπείρου κατὰ τίποτε δὲν διαφέρουν ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας· ἔχουν τοὺς ἴδιους πόθους καὶ τὰ ἴδια ἰδανικά, ἔχουν βαθειὰ μέσα τους ριζωμένη τὴν πεποίθηση ὅτι εἶναι γνήσιοι Ἑλληνες καὶ ἴσως καὶ γνησιώτεροι, ἂν εἶναι δυνατό νὰ εἰπωθῆ, ἀπὸ κάθε ἄλλον, γιατί, ἐπειδὴ ἔζησαν ἀπομονωμένοι στὰ βουνά τους διατήρησαν ἀμόλυπτα τὰ ἦθη καὶ ἔθιμά τους, τίς παραδόσεις τους καὶ τὸ ἑλληνικὸ αἷμά τους. Οἱ ἴδιοι ξέρουν ὅτι τὸ λατινογενὲς γλωσσικὸ ἰδίωμα, ποὺ μιλοῦν, ἐπεβλήθηκε στὸν τόπο τους καὶ ἔμεινε ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας καὶ ὅτι αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἐπιχείρημα σοβαρὸ γιὰ νὰ ἀμφισβητήση κάνεις τὴν ἐθνικότητά τους. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸ δὲν πρόκειται ἐδῶ γιὰ γλώσσα καθαρὰ λατινική, ἀλλὰ γιὰ ἰδίωμα γλωσσικὸ, ποὺ σὲ δέκα λέξεις, τίς ὁποῖες χρειάζεται κάνεις γιὰ νὰ ἐκφράση μιὰ σκέψη του οἱ 7 εἶναι ἑλληνικὲς καὶ τρεῖς ἔχουν τὴ ρίζα τους μόνο λατινική. Οὔτε ἔχει καμμιά συγγένεια ἡ Κουτσοβλαχικὴ γλώσσα μὲ τὴ Ρουμανικὴ (1). Καὶ στίς δυὸ γλώσσες οἱ λέξεις, ποὺ προέρχονται ἀπὸ λατινικὴ ρίζα μοιάζουν κάπως. Οἱ περισσότερες ὄμως λέξεις τῆς κουτσοβλαχικῆς γλώσσας εἶναι ἑλληνικὲς ἐνῶ στὴ ρουμανικὴ γλώσσα οἱ λατινικὲς λέξεις εἶναι ἀσύγκριτα πιὸ πολλὲς ἀπὸ τίς σλαυϊκὲς. Ἔτσι ἡ γλωσσικὴ συνεννόηση Κουτσοβλάχου μὲ Ρουμῶνο εἶναι ἀδύνατη. Οἱ προπαγανδιστὰι ποὺ ἦλθαν στὰ κουτσοβλαχικὰ χωριά γιὰ νὰ προπαγανδίσουν τὴν ἐκ Ρουμῶνων καταγωγὴν τῶν Κουτσοβλάχων ἦταν ἀδύνατο νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τοὺς Ἑλληνας βλάχους καὶ μόνον μὲ χειρονομίες κατῶρθωναν μιὰ ἀτελεῖ συνεννόηση. Ἡ γλώσσα, ποὺ διδάσκουν στὰ Ρουμανικὰ Οἴκο-

1. Ὁ Ρουμῶνος καθηγητῆς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Ἰασιού Ν. Ἰόρκας, στὸ σύγγραμμά του «Ἱστορία τοῦ Ρουμανικοῦ Λαοῦ», γράφει: «Τὸ Κουτσοβλαχικὸ ἰδίωμα μὲ μεγάλη δυσκολία ἢ καθόλου δὲν τὸ καταλαβαίνουν οἱ Ρουμῶνοι. Οἱ δύο διάλεκτοι φαίνονται σὰ δυὸ ὁλότελα διαφορετικὲς γλώσσες. Ρουμῶνος ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι δὲ μπορεῖ νὰ συνεννοηθῆ μὲ Κουτσόβλαχο τῆς Μακεδονίας. Οἱ πλούσιοι καὶ οἱ μορφωμένοι θεωροῦν τὸν ἑαυτὸ ἑλληνα. Γιὰ τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους, ἡ ρουμανικὴ γλώσσα εἶναι σχεδὸν ξένη καὶ μαθαίνεται μόνο στὰ Σχολεῖα».

τροφεία καὶ Σχολεῖα οἱ Ρουμᾶνοι δασκάλοι, εἶναι ἄγνωστη καὶ ξένη γλῶσσα στοὺς Κουτσοβλάχους μαθητές, ποὺ ἀγωνίζονται καὶ ἰδρώνουν νὰ τὴ μάθουν. Ἐπὶ τὴν ἄλλη μεριὰ οἱ δασκάλοι τοὺς μεταχειρίζονταν εὐρύτατα τὴν κουτσοβλαχικὴ καὶ τὴν ἑλληνικὴ γὰρ νὰ ἐρμηνεύσουν εἰς τὰ παιδιὰ τὸ περιεχόμενον τῶν διδασκομένων, ξένων στὸ γλωσσικὸ τοὺς ἰδίωμα, ρουμανικῶν λέξεων καὶ φράσεων. Ὅσοι Βλάχοι πορασύρησαν ἀπὸ τὸ χρήμα καὶ ἔγιναν δασκάλοι στὰ σχολεῖα αὐτά, ἄλλη γλῶσσα διδάσκουν στὰ σχολεῖα καὶ ἄλλη μιλοῦν οἱ ἴδιοι στὰ σπίτια τοὺς καὶ μὲ τοὺς ρουμανίζοντας Κουτσοβλάχους.

Ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα μὲ τὰ χρήματα καὶ τὰ ἄλλα μέσα, ποὺ ἀναφέραμε, κατῳρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ μερικοὺς Βλάχους, δὲν μπόρεσε ὅμως νὰ πείσῃ οὔτε αὐτοὺς ἀκόμη ὅτι εἶναι Ρουμᾶνοι. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς νέους, τοὺς ὁποίους ἔστειλε καὶ ἐμόρφωσε στὴ Ρουμανία ἢ ἴδια προπαγάνδα, διακηρύττουν σήμερον τὴν ἑλληνικὴ ἔθνηκα τοὺς καταγωγῆ. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ πολὺ σπάνια μεταχειρίζεται ἡ ρουμανικὴ προπαγάνδα αὐτοὺς γιὰ τοὺς σκοποὺς τῆς. Στὸ παρελθὸν παρεσύρησαν πολλοὶ ἀπὸ τὸ χρήμα καὶ γιὰ τὴν ἡθελαν νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων. Παρεσύρησαν καὶ μερικοὶ συμφεροντολόγοι καὶ μερικοὶ ἀπλοῖκοι, γιὰ τὴν νόμιζαν πῶς πτωχοὶ αὐτοὶ καὶ ἀσήμαντοι μποροῦσαν νὰ καμαρώνουν γιὰ τὴν ἀνήκουν σὲ κράτος-καὶ ἔθνος πλούσιο καὶ εὐρωπαϊκὸ καὶ ὄχι στὴ μικρὴ καὶ φτωχὴ Ἑλλάδα, ὅπως τοὺς ἔλεγαν οἱ προπαγανδιστές.

Παρεσύρησαν ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς Ἑλληνικῆς διοικήσεως ὅσοι εἶχαν ἢ ἐνόμιζον ὅτι εἶχαν ἀφορμὰς νὰ εἶναι δυσαρρηστοί ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς διοικήσεως καὶ ὅσοι μὲ τὴν δικῆν των δυνάμει δὲν μπόρεσαν νὰ ὀρθοποθήσουν καὶ νὰ προσδεύσουν. Εἶναι ἐνδεχόμενον, στίς σημερινὰς ἐξαιρετικὰ δυσχερεῖς ἡμέρας, ποὺ περνᾷ ἡ πατρίδα μας, νὰ παρασυρθοῦν καὶ μερικοὶ ἀκόμη, ἐὰν βρεθοῦν μὲ μειωμένη τὴν ἀντοχὴ τοῦ ἔθνικοῦ τῶν αἰσθήματος. Ἄλλὰ τίποτε δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ παρασύρῃ τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τῶν Βλάχων, οἱ ὅποιοι καλὰ τὸ ξεύρουν πῶς στίς φλέβας των ρεῖ ἀγνὸ ἑλληνικὸ αἷμα, καὶ οἱ ὅποιοι βλέπουν πάντα καὶ ἀκολουθοῦν τὸ δρόμον ποὺ χάραξαν καὶ ἀκολούθησαν οἱ πρόγονοί των, οἱ μεγάλοι ἔθνηκα ἔργαται καὶ πασίγνωστοι Ἑλληνας βλάχοι, ποὺ διακρίθησαν πάντοτε στοὺς ἔθνηκα ἀγῶνες.

Ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα, ἐπειδὴ δὲν ἤμπορεῖ νὰ εὕρῃ κανένα ἔθνηκα στήριγμα γιὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι οἱ βλάχοι εἶναι Ρουμᾶνοι, δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ παρασύρῃ παρὰ μόνον δυστυχεῖς καὶ ἀνοήτους.

Οι Βλάχοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ξεχάσουν τοὺς ἀγῶνές των καὶ τοὺς ἀγῶνες τῶν προγόνων των γιὰ τὴν ἐλευθερία τῶν Ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν· Καυχῶνται καὶ θὰ καυχῶνται πάντοτε γιὰ τὸν πρωτοψάλτης καὶ πρωτομάρτυς τῆς ἐλευθερίας Ρήγας ὁ Φεραῖος ἦταν Βλάχος· καμαρώνουν γιὰ τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς πρώτους Ἑλληνας πρωθυπουργοὺς ὁ Ἰ. Κωλέτης ἦταν Βλάχος· ἀναφέρουν μὲ ὑπερηφάνεια ὅτι οἱ πρώτοι μεγάλοι ἀγωνιστὲς Νικοτσάρας, Εὐθύμιος Βλαχάβας, καὶ Γεωργάκης Ὀλύμπιος ἦσαν Βλάχοι. Οἱ μεγαλύτεροι εὐεργεταὶ τοῦ ἔθνους, ποὺ διέθεσαν ὅλη τους τὴν περιουσία γιὰ νὰ κοσμήσουν τὴν Ἑλλάδα μὲ μεγαλοπρεπέστατα οἰκοδομήματα ἦσαν Βλάχοι. Τὰ ὀνόματά τους τὰ ξεύρουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες· Ἀβέρωφ, Τσίτσας, Ζωσιμάδαν, Σίνας κ. λ. π. Βλάχοι ἐπίσης ἦσαν καὶ οἱ μεγάλοι ποιηταὶ Ζαλοκώστας καὶ Κρυστάλλης καὶ ὁ μέγας ἱστορικός καὶ πολιτικός Σπ. Λάμπρος, ποὺ ἐδόξασε τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὴν ἀνεξάντλητες ἐπιστημονικὴς ἐργασίες του. Καὶ σήμερα πολλοὶ ἐπιστήμονες καὶ ἄλλοι, ποὺ διακρίνονται σὲ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως, εἶναι Βλάχοι, οἱ ὅποιοι ἐπαξίως κατέχουν καὶ τιμοῦν τὴν θέσιν των.

Τὸ ὄψιμον ἐνδιαφέρον τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας καὶ ἡ ὑστερόβουλη προστάσις ποὺ τοὺς ὑπόσχεται δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἐπηρεάσουν τοὺς ἀγνοοῦς Βλάχους, γιὰ τὴν κάθε προσπάθεια ποὺ θὰ καταβάλλῃ ἢ προπαγάνδα γιὰ νὰ ἐκμεταλλεῖται τὴν σημερινὴ γενικὴ δυστυχία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ θὰ προσκόψῃ σὲ ἀπόρητο καὶ ἀκατάβλητο τεῖχος τοῦ πατριωτισμοῦ τῶν ἀγνῶν Ἑλλήνων Βλάχων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

‘Η Κουτσοβλαχική γλώσσα	Σελ. 5
‘Η ‘Εθνική τους συνείδηση	» 6
‘Η καταγωγή τών Ρουμάνων	» 6
Γιατί οί ‘Ελληνες Βλάχοι δέν είναι Ρουμάνοι	» 7
Γιατί δέν είναι απόγονοι Ρωμαίων αποίκων	» 7
Μία παράδοση για τήν Κουτσοβλαχική γλώσσα	» 8
Γιατί οί Ρουμανία διεκδικεί τούς Κουτσοβλάχους	» 9
‘Η Ρουμανική προπαγάνδα	» 12
Οί Τουρκοί έβοήθησαν τήν προπαγάνδα	» 13
Οί Κουτσοβλαχικές Κοινότητες	» 15
‘Η Πραγματικότητα	» 16

Β΄ ΕΚΔΟΣΗ
2007

Εκτύπωση:
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ Α.Ε.
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

